

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Præfatio Ad Socios Iesv In Evropa.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

PRÆFATIO
AD SOCIOS IESU
IN EUROPA.

NE res Paraquariæ Societatis IESU Provinciæ scribere aggrederer, multæ me rationes absterrebant, Reverendi Patres, Fratresque Carissimi: videbam enim in hac Barbarie iis me adminiculis destituendum, quæ ad politè cultèque scribendum requiruntur. Nec ignorabam in tanta vastitate terrarum difficillimum fore, rerum gestarum monumenta conquirere, simulque congerere, unde delectus semel haberi posset. Atque ut nihil dissimulem, ad agendum potiùs, quàm ad otiosè scribendum, mea me indoles (quæ Dei vocantis gratia est) impellebat magis; gloriosiusque mihi videbatur inter tot fortissimos IESU Milites verbi Divini gladio, quàm stylo rem agere. Ex altera verò parte alia me invitamenta urgebant ægerrimè ferentem gloriosissimos Sociorum labores, æternâ alioquin memoriâ dignos, ingrata oblivione sepeliri. Satiùs itaque ducebam, non tam cultè scribere velle videri, quàm tot præstantissimorum virorum facta ignorari. Nam quis, aiebam, ex hac barbarie cultum expectet, aut latinitatem ex America? Et quamvis difficillimum mihi videbatur, rerum gestarum memorias conquirere; maximè tamen adjuvari me posse sperabam superstitem virorum, quibuscum versabar, confortio, à quibus facillè erat multa resciri, quibus aut ipsi interfuissent, aut ab iis, qui interfuerant, audiissent. Adde, quod vacua laboribus intervalla, ut jam res sunt constitutæ, novo scriptiois exercitio sufficere posse videbantur. Sic in utranque partem vacillabat animus, cum nonnulli Paraquariensis Provinciæ Primores, quibus omnia mea debebam, nutantem impulerunt ad scribendum, ultrò oblatis quibusdam rerum gestarum memorialibus. Quæ cum tentabundus in ordinem dirigere inceperem,

P R Æ F A T I O

non diu pòst plurifariam distractus, & multarum rerum notitiã destitutus, manum ab opere retraxi. Donec Patris Florentii Montmorencii, ex Vicario Generali Rectoris Insulensis, & interjecto tempore Reverendi Admodum Patris Generalis nostri Gossuini Nickel, Romã non unã litterã mihi redditã sunt, quibus significabant, rem gratam Societati me facturum, si inceptum opus perficerem. His accessit quorundam Provincialium meorum benevolentia, qui ejusdem Generalis monitu summã curã voluntatẽque omnia rerum gestarum monumenta ex provinciã archivis mihi in mediã Barbarie degenti attulere, coramque non semel injunxere, ut omninò manum operi adhiberem. Igitur quamvis ab quovis Collegio octoginta centumve leucis semotus degerem, & nulla fermè suppeteret copia idoneorum librorum, ad quorum cotem latinum stylum vicenniali barbaricæ linguæ usu obtusum exacuerem; opus sepositum in manus resumpsi, ratus elegantia defectum rerum dicendarum veritate (quæ præcipua historiæ pars est) abundè compensatum iri. Nam longè aliud est (ut benè Nicolaus Trigaultius, popularis meus, simili in causã adnotavit) scribere quæ vides, quàm quæ per manus translata, longoque usu corrupta ex aliorum relationibus acceperis. Et arridet dictum Divi Hieronymi, monentis historias Græcorum ab iis, qui Athenas viderint, & tertium Virgiliũ librum, qui à Troade per Leucatem & Acroceraunia ad Siciliam, & inde ad ostia Tiberis navigarunt, quàm ab aliis (umbraticis nempe hominibus) magis intelligi. Sex supra viginti anni sunt, ex quo è Belgio per Hispaniam in Paraquariam navigavi. Ex itinere septem mensibus in Brasiliã hyemavi, subsequenti quadriennio in Tucumania degi, reliquos viginti annos in Urvaicensi & Paranensi Provincia erudiendis Barbaris, quamvis tantã exercitatione indignissimus, insumpsi: & licet toto eo tempore ne semel quidem ad Collegia diverterim, prima tamen quæque hujus Provinciæ columina mihi nota fuere, è quorum consortio, & Indorum diuturna consuetudine, multa de rebus gestis & Barbarorum moribus cognovi. Igitur si non culta, certè explorata narrabo. Cur verò Vos, Patres Reverendi, & Fratres carissimi, nominatim, & non potiùs ex more quemvis Lectorem in limine statim alloquor, non alia ratio me movit, quàm quòd Vos sitis futuri, quos popularium vestrorum remota gesta rescindi

AD SOCIOS JESU.

pia curiositas instigatura sit. Et, ut ingenuè fatear, aliquem locum opportunum quærebam, plerisque Europæ Societatis JESU Provinciis, nomine Paraquariæ nostræ, gratias agendi ob missos in hanc Australem Americam selectissimos Socios, de quorum honestissimis facinoribus si gloriatur Paraquaria Societatis Provincia, id illud eveniet, quod corniculæ aliarum avium plumis se jactanti, & mox post spoliationem deridiculo habitæ. Id ne nobis contingat, ingenuè fatemur, Paraquariam campum generosè præliantibus præbuisse: Europæas verò Provincias milites in arenam submisisse tales, quales cum plerumque nationum laude hæc historia recenset: gaudebuntque, opinor, in sinum suum recipere, quos palæstra aut arena Apostolicorum præliorum auctos famâ Heroës effecit, qui si in Europa remansissent, fortè sine nomine & gloriâ inter gregarios militassent. Speramusque eos futuros incitamentum iisdem Europæis Provinciis, ut more Majorum pergant mittere subsidiarios, quos Paraquaria nostra, subministratâ Apostolicè agendi materiâ, ad populares suos fuso sanguine, aut Apostolicis facinoribus illustres aliquando remittat. Id tamen non ita dictum velim, ut detractum eam eorum laudi, qui in America nati, & in Societatem recepti, Apostolico Marte imperii Christiani fines per amplissimas Provincias felicissimè dilatarunt: nam quamvis eorum gloriam Europæos laudando nebulosa taciturnitate obscurare vellem, per ipsas silentii nebulas ultrò se proderent fulgentissima Petri Agnasci, Rochi Gonsalvii, Antonii Ruisii, Didaci Alfari, Christophori Mendoçæ & Melchioris Vanegæ, aliorumque præstantissimorum in omni genere virtutum nomina, quorum non parva laus est, ardentissimè semper optasse, subsidiarios ex omni Europa Socios in has Provincias mitti, & advectos omni officiorum genere prosequutos fuisse; ultrò fatentes immensæ messi se impares, & innumeras Barbarorum regiones cymmeriis ignorantia tenebris adhuc obrutum iri, nisi Europæa auxilia creberrimè transmissa fuissent. Porro rationi consentaneum fuit, ut quemadmodum in exercitiis Europæis variarum linguarum milites Regi Catholico serviunt, sic ad debellandas barbaras nationes selectissimi ex quavis gente Athletæ concurrerent, eo maximè nomine, quòd delectus virorum Apostolicorum sit à Deo Optimo Maximo, alligari non

PRÆF. AD SOCIOS JESU.

se finente, sed ex quavis natione idoneos eligente, ut fructum adferant, & fructus eorum maneat; non sine magna Regis Catholici gloria, ad cujus imperium dilatandum Deus ipse per se idoneorum militum ex quovis populo delectum habet, electosque virtute & armis Apostolicis instruit.

*O nimium dilecte Deo, cui militat Æther,
Delectosq; viros mittunt ad classica Divi!*

INDEX